

Allianz ZB d.o.o.

društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima

koje upravlja imovinom

AZ HKZP zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda

Heinzelova 70, 10 000 Zagreb

**AZ HKZP zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond
Godišnje izvješće
za 2020. godinu**

U Zagrebu, 1. ožujka 2021.

Sadržaj

Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela AZ HKZP zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	6
Izvješće poslovodstva	7
Financijski izvještaji	12

Izvješće neovisnog revizora

Vlasnicima udjela AZ HKZP zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj AZ HKZP zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda („Fond“) na dan 31. prosinca 2020. i finansijsku uspješnost i novčane tokove Fonda za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom za mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj kako je definirano u finansijskim izvještajima, bilješci 2.

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru od 1. ožujka 2021. godine.

Što smo revidirali

Finansijski izvještaji Fonda obuhvaćaju:

- izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2020. godine;
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine;
- izvještaj o novčanim tokovima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine;
- izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine;
- izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine;
- izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda na dan 31. prosinca 2020. godine; i
- Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobniјe opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Fonda u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks). Ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom .

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizionske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje, da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizionske usluge Fondu u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2020. godine.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formirajući našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p>Vrednovanje finansijske imovine</p> <p>Vidjeti bilješku 6 uz finansijska izvješća pod nazivom Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti, bilješku 3 pod nazivom Značajne računovodstvene politike, te bilješku 18 pod nazivom Finansijski instrumenti i povezani rizici za detaljnije informacije.</p> <p>Fond je iskazao ulaganje u dužničke vrijednosnice u iznosu od 40,5 milijuna kuna i vlasničke vrijednosnice u iznosu od 27,4 milijuna kuna koje se mjere po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2020. godine.</p> <p>Usmjerili smo pozornost na vrednovanje finansijske imovine zbog značajnosti te imovine i prirode prosudbi (metode i pretpostavke) Uprave društva za upravljanje prilikom utvrđivanja fer vrijednosti. Naša revizija je bila usmjerena na adresiranje rizika je li fer vrijednost vrijednosnih papira pravilno utvrđena.</p>	<p>Pribavili smo detaljni pregled ulaganja, izračune i procjene vrijednosti vezano uz fer vrednovanje finansijske imovine.</p> <p>Usporedili smo detaljni pregled i izračun fer vrijednosti finansijske imovine sa pravilima Fonda, odnosno računovodstvenim politikama vrednovanja imovine Fonda.</p> <p>Najznačajniji dio portfelja vrijednosnih papira odnosi se na dužničke i vlasničke vrijednosnice koje kotiraju na aktivnom tržištu, za koje smo usporedili vrijednosti po kojima su vrednovane u Izvještaju o finansijskom položaju Fonda na dan 31.12.2020. s javno objavljenim tržišnim cijenama.</p> <p>Za dužničke i vlasničke vrijednosne papire koji ne kotiraju ili nemaju aktivno tržište, pregledali smo procjene fer vrijednosti pripremljene od strane Fonda na uzorku.</p> <p>Pregledali smo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korištenu metodu procjene (fer vrijednost izvedena iz instrumenata kompanija sličnih industrija i tržišta, modelu diskontiranih novčanih tokova ili bilo koje druge tehnike procjene koja omogućava dobivanje procijenjene vrijednosti prema ostvarenim transakcijama na aktivnim tržištima) - ključne pretpostavke korištene u procjenama (usporedivi instrumenti, javno dostupne informacije koje su bile podloga izračuna vrijednosti po modelu diskontiranih novčanih tokova) <p>Provjerili smo točnost javno dostupnih podataka korištenih u procjenama i matematičku točnost procjena.</p>

Izvještavanje o ostalim informacijama uključujući Izvješće poslovodstva

Uprava društva za upravljanje je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije gore navedene, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća poslovodstva, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru da li je Izvješće poslovodstva sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvješću poslovodstva za finansijsku godinu za koju su sastavljeni finansijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima; te
- Izvješće poslovodstva sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznавanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvješću poslovodstva i ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvješća revizora. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava društva za upravljanje je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom za mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj kako je definirano u finansijskim izvještajima, bilješci 2 i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Fonda ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječe na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fonda prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim u svrhu uklanjanja prijetnji ili primijenjenim mjerama zaštite .

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Fonda 7. prosinca 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine društva za upravljanje s najnovijim ponovnim imenovanjem od 10. travnja 2020. godine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 3 godine.

Ovlašteni revizor angažiran kao partner za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
1. ožujka 2021.

Siniša Dušić

Član Uprave, ovlašteni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzulting
Zagreb, Heinzelova 70

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za upravljanje Fondom u skladu sa Statutom i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 29/18, NN 115/18). Isti zahtijevaju da Društvo za upravljanje pripremi financijske izvještaje za svaku financijsku godinu koji će prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i s Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 104/17, NN 98/20), koje je izdala Agencija („računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“), te je odgovorno za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencijskih potrebnih za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima općenitu odgovornost za poduzimanje razumno raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda, te sprječavanja i otkrivanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća poslovodstva, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Izvješće poslovodstva i financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Kristijan Buk

Predsjednik Uprave

Mario Staroselčić

Član Uprave

Slaven Bošnjak

Član Uprave

Allianz ZB d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
ZAGREB

3

Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
Heinzelova 70
10000 Zagreb
Hrvatska

Zagreb, 1. ožujka 2021.

Izvješće poslovodstva

1. Gospodarska i makroekonomска кретања у извјештајном раздобљу

Svijet

Prethodna godina nam je donijela jednu od najvećih i najbržih recesija u modernoj povijesti, koja je primarno bila uzrokvana pandemijom novog korona virusa SARS-CoV-2. Ovakva nova vrsta izazova je uzrokovala do sada neviđene kratkoročne poremećaje u ekonomskoj aktivnosti i brojne koordinirane mjere svih dionika procesa.

Vlade diljem svijeta su u strahu od paralize zdravstvenog sustava uvodile brojna ograničenja cijelog seta ekonomskih djelatnosti pa čak i ograničavala kretanja stanovništva. Ovakvo limitiranje postojećeg stila života je utjecalo primarno na potrošnju građana, koja je smanjena ili zbog lošijih primanja, ili zbog manjka dostupnih poslova ili se kroz strah od neizvjesnosti pretila u štednju na bankovnim računima. Kako potrošnja građana u razvijenim ekonomijama predstavlja udio od najčešće preko 60% cijele ekonomije mjerene bruto domaćim proizvodom, udari na ekonomsku aktivnost su bili značajni.

Nastavno na sve navedeno mjereno bruto domaćih proizvodi zabilježili su padove diljem svijeta. Bruto domaći proizvod Sjedinjenih Američkih Država je u prvih devet mjeseci u odnosu na isto razdoblje prethodne godine pao za -2,7%, a EU za -5,4%.

Pronalazak cjepiva trebao bi u narednom razdoblju smanjiti pritisak na zdravstveni sektor i normalizirati život. O tome kojom će se dinamikom očekivana normalizacija odvijati ovisit će kakav će biti ekonomski oporavak. Fokus investitora sve se više usmjerava prema inflaciji, odnosno hoće li doći do njenog porasta uslijed ovako velike monetarne i fiskalne stimulacije gospodarstva.

Hrvatska

Recesija u svjetskim ekonomijama nije zaobišla niti Hrvatsku, te je hrvatsko gospodarstvo, na koje je pandemija imala čak i nešto naglašeniji utjecaj zbog velike izloženosti uslužnim djelatnostima, u prvih devet mjeseci zabilježilo pad od -8,1%.

Kao i u drugim razvijenim državama, u domaće gospodarstvo je fiskalna politika putem raznih oblika pomoći investirala preko 7,5% BDP-a koji je ostvaren u 2019. godini. Osim Vlade, veliki iznosi kojim je gospodarstvo trebalo premostiti jaz od gotovo potpunog zaustavljanja ekonomске aktivnosti su injektirani od strane Hrvatske narodne banke ali i domaćih mirovinskih fondova.

Možda jedna od najznačajnijih vijesti koju smo dobili tijekom 2020. godine, i koja će uvelike odrediti smjer kretanja hrvatskog gospodarstva u narednom razdoblju, je da je Hrvatska u preraspodjeli sredstava unutar EU veliki dobitnik na neto razini. Ukupan iznos na raspolaganju Hrvatskoj u razdoblju od sljedećih sedam godina iznosi skoro 190 milijardi kuna što je opet gotovo 50% Hrvatskog BDP-a u 2019. godini.

Pravovremene i sinkronizirane mjere na razini Hrvatske rezultirale su stabilizacijom cijene javnog duga, čime je zadržan investicijski kreditni rejting. Ulazak u ERM II mehanizam u cilju uvođenja eura u narednom razdoblju važan je čimbenik stabilnosti tečaja, javnih financija i sustava općenito.

Poduzete mjere i aktivnosti

Sagledavajući investicijsku politiku u retrospektivi možemo reći da nam je konzervativnija strategija ulaganja ostavila dovoljno likvidnosti i prostora da kao investitor s dugoročnim investicijskim horizontom iskoristimo prilike koje su se ukazale na globalnim dioničkim tržištima u prvoj polovici godine i povećamo izloženost rizičnijim oblicima imovine na nižim cjenovnim razinama. Na klasi domaćih dionica nastavljeno je sa strategijom diversifikacije portfelja uz podržavanje domaće ekonomije sudjelovanjem na većim kvalitetnim projektima koji bi u dugom roku trebali osigurati stabilne izvore prihoda.

Nastavljamo tražiti prilike za dodatnom diversifikacijom i povećanjem prinosa kroz ulaganja u klasi alternativnih ulaganja te se nadamo da će u narednom razdoblju biti projekata u kojima ćemo moći sudjelovati.

Ipak, određena razina konzervativnosti je zadržana, kako bi se zadržala fleksibilnost u slučaju novog porasta volatilnosti uslijed tržišno – ekonomskih neizvjesnosti koje su i dalje prisutne. Duracija fonda je smanjena kao i alokacija u obveznice.

Izloženost euru nešto je smanjena nauštrb povećanja izloženosti prema dolaru i kuni.

Ostvareni efekti i rezultati primjenjenih mjera i aktivnosti vidljivi su u rezultatima poslovanja koji su detaljnije prikazani u nastavku godišnjeg izvješća.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda

2.1. Poslovne aktivnosti Fonda

AZ HKZP zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond („Fond“) je sukladno Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima zasebna imovina bez pravne osobnosti kojom upravlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“ ili „Društvo“).

Društvo za upravljanje investira imovinu Fonda na umjereni konzervativan način, a s glavnim ciljem ostvarenja primjerenog prinosa.

U 2020. godini Fond je ostvario prinos od -0,61%.

Ostvareni prinosi po godinama u zadnjih 5 godina bili su kako je prikazano u tablici:

Godina	Prinos
2020.	-0,61%
2019.	10,33%
2018.	-1,79%
2017.	-2,59%
2016.	4,77%

Prosječan godišnji prinos od osnutka do kraja 2020. iznosi 6,30%. Prosječan godišnji prinos od osnutka izračunava se kao geometrijski prosjek prinosu u razdoblju od osnutka do zadnjeg dana razdoblja.

Nominalni prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti udjela na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa. Rezultati poslovanja fonda ostvareni u proteklim razdobljima ne predstavljaju indikaciju i nemaju nikakav utjecaj na buduće rezultate poslovanja fonda. Prilikom izračuna prinosu uzeti su u obzir svi troškovi i naknade Fonda osim ulaznih i izlaznih naknada.

Broj članova Fonda na dan 31. prosinca 2020. bio je 858, dok je neto imovina Fonda pod upravljanjem Društva na dan 31. prosinca 2020. godine iznosila 89,2 milijuna kuna.

Imovina Fonda na 31. prosinca 2020. bila je uložena najvećim dijelom tj. 80,97% u domaće vrijednosne papiere. U tim ulaganjima najzastupljenije su domaće dužničke vrijednosnice sa 52,36% neto imovine Fonda. Domaće dionice čine 23,92% neto imovine Fonda.

Inozemnu imovinu čine strane dužničke vrijednosnice, strane dionice i udjeli u investicijskim fondovima sa 15,66% imovine Fonda.

2.2. Financijski rezultati Fonda u 2020.

Neto imovina Fonda porasla je s 88,2 milijuna kuna na 31. prosinca 2019. godine na 89,20 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2020. godine što predstavlja povećanje od milijun kuna.

Neto novčani primici od članova Fonda od početka rada do 31. prosinca 2020. iznose 52,8 milijun kuna, dok je razlika od 36,5 milijuna kuna do vrijednosti neto imovine na 31. prosinca 2020. rezultat poslovanja Fonda i primitaka po osnovi državnih poticaja.

99,87% obveza čine dugoročne obveze za iskup udjela članova Fonda, dok ostatak od 0,13% čine kratkoročne obveze.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.3. Upravljanje rizicima

Kao vodeće društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj, Društvo smatra upravljanje rizicima integralnim dijelom svog poslovanja. Okvir upravljanja rizicima, pokriva sve dijelove poslovanja. To osigurava da su rizici identificirani, analizirani, procijenjeni i da se njima upravlja na konzistentan način.

2.4. Finansijski instrumenti i rizici

Ulagачke aktivnosti Mirovinskog fonda izlažu Mirovinski fond različitim vrstama rizika povezanih s finansijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste finansijskog rizika kojima je Mirovinski fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Imovina Mirovinskog fonda investira se u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi se maksimizirao očekivani prihod te minimiziralo rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

Mirovinski fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Mirovinski fond je izložen riziku da se relativan odnos njegove funkcionalne valute i drugih stranih valuta može promijeniti. Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Mirovinski fond je izložen riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene istih ovise o promjenama kamatnih stopa. Mirovinski fond nema kamatonosnih obveza.

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica je mogućnost da cijene vlasničkih vrijednosnica fluktuiraju i utječu na fer vrijednost vlasničkih i ostalih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja ili indeksa cijena vlasničkih vrijednosnica.

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Mirovinskom fondu u trenutku njihova dospjeća. Rizik da druga strana neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Mirovinski fond posluje sa strankama koje imaju dobru kreditnu sposobnost. Kreditni rizik iz dužničkih instrumenata uglavnom proizlazi iz vrijednosnica koje je izdala Republika Hrvatska. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane ostalih država i hrvatskih društava. Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno.

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje Fondom smatra da je ovaj rizik mali s obzirom na dosadašnje iskustvo u upravljanju Fondom. Finansijski instrumenti Mirovinskog fonda uglavnom uključuju dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske i vlasničke vrijednosnlice. U trenutnim tržišnim uvjetima, te vrijednosnice moguće je relativno lako prodati ili sklopiti ugovor o reotkupu vrijednosnica za potrebe zadovoljavanja likvidnosti.

2.5. Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti. Upravljanje operativnim rizikom fokusira se na rano prepoznavanje i proaktivno upravljanje operativnim rizicima na prvoj liniji obrane tj. na operativnoj razini. Funkcija upravljanja rizicima identificira i procjenjuje relevantne operativne rizike i slabosti u kontrolama kroz dijalog sa prvom linijom obrane.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.6. Reputacijski rizik i vrijednost klijenata

Reputacijski rizik je rizik neočekivanog pada vrijednosti Društva uzrokovano padom reputacije. Reputacijski rizik može također biti posljedica gubitaka u svim drugim kategorijama rizika kao npr. tržišni ili kreditni rizik. Reputacijski rizici su identificirani i procjenjivani u procesu procjene glavnih rizika, pri kojem viši management također odlučuje i o eventualno potrebnim akcijama.

Upravljanje rizicima štiti vrijednost kompanije, ali i vrijednost za članove fondova. Pri upravljanju fondovima Društvo osigurava nepristrano postupanje prema svim članovima mirovinskog fonda.

2.7. Budući razvoj Fonda

Društvo će nastaviti poslovati sa zasebnom imovinom Fondova s pozornošću savjesnog gospodarstvenika i isključivo u interesu članova pridržavajući se načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

3. Događaji nakon kraja poslovne godine

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izvještavanja koji bi bili značajni za ovo izvješće.

4. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo u 2020. nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

5. Podružnice društva

Društvo nema podružnica, niti se planira njihovo osnivanje

6. Pravila korporativnog upravljanja

Pravila korporativnog upravljanja implementirana su u Društvu koje upravlja Fondom.

Efikasno korporativno upravljanje nužan je preduvjet uspješnosti Društva. Isto se realizira kroz postavljanje strateških ciljeva, osiguranje infrastrukture koja omogućuje njihovu realizaciju, uspostavu jasne linije odgovornosti, osobnog integriteta Uprave i zaposlenika. Društvo primjenjuje eksterne i interne propise i prati kompatibilnost organizacijske strukture.

6.1. Skupština Društva

Skupštinu Društva saziva Uprava nakon što Nadzorni odbor da suglasnost na odluke koje Skupština temeljem Društvenog ugovora i zakona usvaja. Skupština odlučuje o broju i imenovanju članova Uprave i Nadzornog odbora Društva, finansijskim izvješćima, uporabi dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju revizora, prestanku Društva i imenovanju likvidatora te izmjenama Društvenog ugovora. Skupština Društva donosi i druge odluke koje je dužna i ovlaštena donositi temeljem zakona i drugih propisa. Održavanje Skupštine nije potrebno ako se članovi Društva u pismenom obliku suglase o donošenju pojedine odluke.

6.2. Uprava Društva

Uprava Društva zastupa Društvo prema trećima. U vođenju poslovanja Uprava naročito vodi računa da Društvo posluje sukladno važećim zakonskim propisima, internim pravilima o upravljanju rizicima, a odgovorna je i za sustavno praćenje, procjenu i strategiju poslovanja. Uprava je dužna sastavljati financijska izvješća, izvješćivati Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga te realno procjenjivati ukupnu imovinu i obveze.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

Pravila korporativnog upravljanja (nastavak)

6.3. Nadzorni Odbor

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova i kontrolira ispravnost finansijskog poslovanja Društva u skladu sa zakonom, općim aktima i odlukama Skupštine Društva, usvaja poslovne planove za narednu godinu kao i strateški plan za naredne tri godine, razmatra Izvješće poslovodstva o ostvarivanju poslovne politike, stanju i poslovanju Društva, daje suglasnost na prijedlog Uprave o usvajanju internih (periodičnih) finansijskih izvještaja i privremenom raspoređivanju dobiti prema tim izvješćima, kontrolira da li su godišnja finansijska izvješća sastavljena u skladu s podacima iz poslovnih knjiga i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje Društva, zauzima stavove o prijedlozima Uprave za raspoređivanje dobiti ili pokriće gubitaka po godišnjim finansijskim izvješćima, podnosi skupštini Društva izvješće o obavljenom nadzoru nad vođenjem poslova Društva te daje prethodnu suglasnost na odluke Uprave, kada je to određeno Zakonom.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština uz prethodnu suglasnost Agencije, a jednog člana Nadzornog odbora imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav.

6.4. Revizijski odbor

Sukladno Zakonu o reviziji, Društvo ima Revizijski odbor kojega čine četiri člana Nadzornog odbora Društva, od kojih jedan član Nadzornog odbora ima znanja iz područja računovodstva.

Revizijski odbor prati postupak finansijskog izvješćivanja te učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, praćenja usklađenosti te sustav upravljanja rizicima, nadgleda provođenje revizije godišnjih finansijskih izvještaja, prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama, daje preporuke Nadzornom odboru o odabiru neovisnog revizora, raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje, kao i analizira ključne izvještaje nadzornih tijela, razmatra njihove nalaze i ispravljanje uočenih nedostataka/nepravilnosti.

6.5. Sukob interesa

Politikom upravljanja sukobom interesa, Pravilnikom o radu, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova kao i pojedinačnim ugovorima o radu te Pravilnikom o standardima usklađenja tržišta kapitala i drugim internim aktima Društva jasno su naznačene dužnosti i odgovornosti svakog pojedinog radnika, zaključivanje osobnih transakcija relevantnih osoba te sprječavanje sukoba interesa.

U Društvu je na snazi i Pravilnik o praćenju usklađenosti kojim se uređuje usklađivanje pozitivnih zakonskih propisa s internim i drugim aktima Društva koji se koriste u redovnom poslovanju, pravila etičnosti i ponašanja radnika, postupak i ograničenja privatnih ulaganja radnika, pravila ponašanja na tržištu te pravila o zaštiti i postupanju s povlaštenim informacijama, poslovnim i drugim tajnama do kojih radnici mogu doći u redovnom poslovanju.

S ciljem uspostave učinkovitog mehanizma koji će omogućiti djelotvorno praćenje primjerenosti postupanja Društva vezano uz sprječavanje sukoba interesa, kao i identificirati potencijalan sukob interesa te uskladiti postupanje radi sprječavanja istog u Društvu je osnovan i Odbor za sprječavanje sukoba interesa.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na dan 31. prosinca 2020. godine

u '000 kn

Konta skupine	POZICIJA IMOVINE	Bilješka	31.12.2019.	31.12.2020.
	Imovina fonda			
10+18*	Novčana sredstva	5	5.806	2.884
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		0	0
55+18*	Repo ugovor i slični ugovori o kupnji i ponovnoj prodaji vrijednosnog papira		0	0
	Prenosivi vrijednosni papiri		76.939	78.747
30+32+40+41+18*	-koji se vrednuju po fer vrijednosti	6	66.152	67.881
	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		65.695	67.450
	b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu		0	0
	c) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		457	431
50+18*	-koji se vrednuju po amortiziranom trošku		10.787	10.866
31+51	Instrumenti tržišta novca		0	0
33x	Udjeli UCITS fondova		6.010	7.472
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		0	0
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		0	0
35	Izvedeni finansijski instrumenti	17	5	225
55	Ostala finansijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10)+39+49	Ostala imovina	7	447	8
	Ukupna imovina		89.207	89.336
A				
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva	17	5.237	6.932
	Obveze fonda		0	0
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente		879	0
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	17	25	0
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		0	0
23	Obveze prema mirovinskom društvu	8	114	108
24	Obveze prema depozitaru		5	3
26	Obveze prema imateljima udjela		0	0
25+27+28*	Ostale obveze fonda		0	1
	Ukupno obveze fonda		1.023	112
	Neto imovina fonda		88.184	89.224
	Broj izdanih udjela		333.342	339.354
	Cijena udjela fonda		264,5451	262,9223
	Obveze fonda prema izvorima imovine			
90	Novčani primici		81.399	89.558
90x	Novčani primici s osnova uplata na osobni račun člana		73.632	81.136
90y	Novčani primici s osnove promjene članstva		65	211
90z	Novčani primici po osnovi državnih poticaja		7.702	8.211
93	Novčani izdaci		-22.009	-28.581
93x	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina		-20.097	-25.150
93y	Novčani izdaci s osnove promjene članstva		-1.114	-2.633
93z	Novčani izdaci zbog smrti člana		-798	-798
94	Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		6.085	481
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		17.958	24.043
96	Rezerve fer vrijednosti		4.751	3.723
96x+96y	-fer vrijednost finansijske imovine		4.751	3.723
96z	-učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
	Ukupno obveze prema izvorima imovine		88.184	89.224
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva	17	5.237	6.932

* obračunata kamata po finansijskom instrumentu

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O SVEOBUVATNOJ DOBITI
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine**

u '000 kn

Konta skupine	POZICIJA	Bilješka	01.01.2019.- 31.12.2019.	01.01.2020.- 31.12.2020.
	Neto realizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata	10	619	272
73	Realizirani dobici od finansijskih instrumenata		674	789
63	Realizirani gubici od finansijskih instrumenata		55	517
	Neto nerealizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	4.220	-380
72-62	Neto nerealizirani dobici (gubici) finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)		4.128	201
71x-60x	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		92	-581
	Ostali prihodi		5.170	6.203
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	9	1.390	1.305
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		2.948	4.481
74	Prihodi od dividendi		791	416
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		41	1
	Ostali finansijski rashodi		2.739	4.364
67	Rashodi od kamata		0	0
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		2.739	4.364
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnove ulaganja u finansijske instrumente		0	0
	Ostali rashodi		1.185	1.250
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	11	1.143	1.207
65	Naknada depozitaru	12	24	26
66	Transakcijski troškovi	14	18	17
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi fonda		0	0
	Dobit ili gubitak		6.085	481
	Ostala sveobuhvatna dobit		1.848	-1.028
	<i>Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata</i>			
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri</i>		1.848	-1.028
	- nerealizirani dobici/gubici	10	1.848	-1.028
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: računovodstvo zaštite (učinkoviti dio)</i>		0	0
	- dobici/gubici		0	0
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		7.933	-547

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine

u '000 kn

Pozicija	Bilješka	01.01.2019.- 31.12.2019.	01.01.2020.- 31.12.2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		-6.435	-4.508
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira		8.176	8.135
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira		-16.185	-11.752
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca		0	0
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca		0	0
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova		1.061	836
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova		-776	-2.091
Primici od ulaganja u izvedene finansijske instrumente		28.471	20.929
Izdaci od ulaganja u izvedene finansijske instrumente		-28.410	-21.145
Primici od dividendi		793	415
Primici od kamata		1.553	1.430
Izdaci za kamate		0	0
Primici po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o prodaji i ponovnoj kupnji		0	0
Izdaci po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o prodaji i ponovnoj kupnji		0	0
Izdaci od naknada za upravljanje		-1.127	-1.207
Izdaci za naknade depozitaru		-24	-26
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove fonda		-10	-14
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti		7.976	4.387
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti		-7.933	-4.405
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti		5.685	1.581
Primici s osnova uplata na osobni račun člana		7.424	7.496
Primici s osnove promjene članstva		0	146
Primici s osnove državnih poticaja		524	509
Izdaci s osnova isplata mirovina		-1.912	-5.053
Izdaci s osnove promjene članstva		-351	-1.517
Izdaci zbog smrti člana		0	0
Ostali primici iz finansijskih aktivnosti		0	0
Ostali izdaci iz finansijskih aktivnosti		0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta		61	5
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava		-689	-2.922
Novac na početku razdoblja		6.495	5.806
Novac na kraju razdoblja	5	5.806	2.884

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI MIROVINSKOG FONDA
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine**

u '000 kn

Pozicija	01.01.2019.- 31.12.2019.	01.01.2020.- 31.12.2020.
Dobit ili gubitak	6.085	481
Ostala sveobuhvatna dobit	1.848	-1.028
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja fonda (sveobuhvatna dobit)	7.933	-547
Primici s osnova uplata na osobni račun	7.424	7.504
Primici s osnove promjene članstva	0	146
Primici s osnove državnih poticaja	524	509
Izdaci s osnova isplata mirovina	-1.912	-5.053
Izdaci s osnove promjene članstva	-351	-1.519
Izdaci zbog smrti člana	0	0
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s udjelima fonda	5.685	1.587
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine fonda	13.618	1.040

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O POSEBNIM POKAZATELJIMA MIROVINSKOG FONDA
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine**

u '000 kn

Pozicija	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
Neto imovina fonda	89.224	88.184	74.566	71.446	67.266
Broj udjela fonda	339.354	333.342	310.995	292.650	268.379
Cijena udjela fonda	262,9223	264,5451	239,7669	244,1364	250,6379
Prinos fonda	-0,61	10,33	-1,79	-2,59	4,77
Pokazatelj ukupnih troškova	1,45	1,45	1,47	1,49	1,48
Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe		
CITIGROUP GLOBAL MARKETS	22,93			0,00	
J.P. MORGAN SECURITIES PLC	11,06			0,01	
PRIVREDNA BANKA ZAGREB	23,63			0,02	

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O VREDNOVANJU IMOVINE I OBVEZA MIROVINSKOG FONDA
na dan 31. prosinca 2020. godine**

u '000 kn					
Metoda vrednovanja	Pozicije	31.12.2019.	% NAV	31.12.2020.	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	72.167	81,83	75.577	84,71
	...od toga tehnikama procjene	23.247	26,36	28.311	31,73
	Financijske obveze	-25	-0,03	0	0,00
	...od toga tehnikama procjene	-25	-0,03	0	0,00
Amortizirani trošak	Financijska imovina	16.593	18,82	13.751	15,41
	Financijske obveze	0	0,00	0	0,00
Ostale metode	Ostala imovina	447	0,51	8	0,01
	Ostale obveze	-998	-1,13	-112	-0,13

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Fond koji je predmet izvještavanja

AZ HKZP zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond („Fond“) osnovan je 10. veljače 2005. godine. Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“) upravlja Fondom, a sjedište Društva za upravljanje se nalazi u Zagrebu, Heinzelova 70. Krajnji vlasnik i krajnje matično društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka.

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je kao dobrovoljni mirovinski fond za zaposlenike Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.d., društva registriranog u Republici Hrvatskoj. Fond je osnovan radi ulaganja novčanih sredstava članova s ciljem povećanja vrijednosti i zaštite imovine Fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 29/18, NN 115/18) („Zakon“).

Načela i strategija ulaganja

Fond će provoditi ulaganja imovine poštujući temeljna načela ulaganja: sigurnosti, razboritosti i opreza, lojalnosti, skrbi, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, zakonitosti, održavanja odgovarajuće likvidnosti i zabrane sukoba interesa vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

U procesu procjene izloženosti imovine Fonda pojedinim tržišnim rizicima promatra se portfelj Fonda u agregiranoj formi, tj. unutar odgovarajućih klasa imovine. Klase izloženosti ujedno predstavljaju osnovu za procjenu utjecaja pojedinih tržišnih događaja na portfelj Fonda, odnosno osnovu za procjenu rizika kojima je imovina fonda izložena.

Zagrebačka banka d.d. („Depozitar“) je depozitar Fonda.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga („Agencija“) je regulatorno tijelo Fonda.

2 Osnova za pripremu

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 104/17, NN 98/20) izdanim od strane Agencije odnosno računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske Unije („MSFI usvojeni od strane EU“).

Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za financijsku imovinu po amortiziranom trošku te u dijelu prezentacije financijskih izvještaja koji su pripremljeni sukladno pravilniku Agencije. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva se na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2020. godine.

Ovi financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 1. ožujka 2021. godine.

Osnova za mjerene

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za financijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala financijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom trošku ili povjesnom trošku.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

2 Osnova za pripremu (nastavak)

Prezentacija finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su na temelju konzistentne prezentacije i klasifikacije.

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj za mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki od strane rukovodstva koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim faktorima koji se smatraju realnim u određenim okolnostima, čiji rezultati čine osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima.

Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje, kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini, objavljene su u Bilješci 4.

Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji pripremljeni su u kunama ("kn"), koja je ujedno i funkcionalna valuta te zaokruženi na najbližu tisuću.

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2020. godine bio je 7,536898 kuna za 1 euro (2019.: 7,442580 kuna) i 6,139039 kuna za 1 američki dolar (2019.: 6,649911 kuna).

3 Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane na sva razdoblja prikazana u ovim finansijskim izvještajima.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente, nerealizirane dobitke od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, prihode od kamata i amortizacije premije (diskonta), pozitivne tečajne razlike, dividende i ostali slične prihode.

Fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-Out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanka priznavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Prihodi od ulaganja (nastavak)

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata dužničkih instrumenata priznaje se po efektivnoj kamatnoj stopi te je prikazan u stavci *Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta)* u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Prihod od dividendi od kotiranih vlasničkih vrijednosnica i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se kao prihod kada je ostvareno pravo na dividendu.

Rashodi

Rashodi Mirovinskog fonda uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente, nerealizirane gubitke od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, naknade za upravljanje, naknade depozitariu, brokerske naknade od transakcija finansijskih instrumenata po računu dobiti i gubitka, transakcijske troškove, negativne tečajne razlike, te ostale rashode.

Troškovi poslovanja se priznaju u dobiti i gubitku kako nastaju. Određene troškove poslovanja te rashode nastale na temelju upravljanja Fondom snosi Društvo za upravljanje u skladu sa Zakonom i regulativom Agencije te oni nisu prikazani kao rashod u finansijskim izvještajima Fonda.

Nerealizirani dobici i gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u vrijednosne papire.

Dobici i gubici od svođenja monetarne imovine i obveza

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja. Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazane su u poziciji neto tečajnih razlika finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva i depozite kod kreditnih institucija i ostala ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku prikazane su unutar ostalih tečajnih razlika.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Mirovinski fond klasificira svoju finansijsku imovinu i finansijske obveze na temelju poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i obvezama i obilježjima finansijske imovine s ugovornim novčanim tokovima u sljedeće kategorije: finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijska imovina i obveze po amortiziranom trošku. Društvo za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitke je financijska imovina ili financijske obveze koja nije klasificirana kao financijska imovina koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku.

Određena ulaganja ili obveze mogu se pri početnom priznavanju neopozivo kategorizirati u ovu kategoriju ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedosljednosti pri mjerenu ili priznavanju (računovodstvena neusklađenost) koja bi u protivnome nastala zbog mjerena imovine ili obveza ili priznavanja dobiti ili gubitka povezanih s tom imovinom ili obvezama na različitim osnovama.

Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju vlasničke vrijednosnice, ulaganja u investicijske fondove te derivativne financijske instrumente.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Financijska imovine se klasificira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) Financijska imovina drži se u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine i
- b) Na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobi uključuje dužničke vrijednosnice.

Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku

Financijska imovina se klasificira po amortiziranom trošku ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) Financijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- b) Na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Iako se u ovu kategoriju klasificira imovina za koju je cilj držanje do dospijeća, prodaju je moguće realizirati u slučajevima povećanja kreditnog rizika imovine, povećanja rizika koncentracije, prekoračenja ograničenja ulaganja ili izvršenja prodaje netom prije dospijeća i ako su sredstva od prodaje približno jednaka iznosu koji se prikuplja u okviru preostalih ugovornih novčanih tokova.

Financijska ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku uključuju dužničke vrijednosnice.

Ostale financijske obveze

Financijske obveze koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente i financijske obveze proizašle iz imovine članova Mirovinskog fonda te ostale obveze.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Priznavanje i prestanak priznavanja

Priznavanje imovine i obveza provodi se ovisno o vrsti imovine i obveza, te provedenoj klasifikaciji. Fond priznaje financijsku imovinu ili financijsku obvezu u izvještaju o financijskom položaju samo i isključivo kada fond postaje jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti instrumenta.

Financijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano ili umanjeno, u slučaju financijske imovine ili financijskih obveza koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom financijske imovine ili financijskih obveza. Izuzetak od navedenog su financijska imovina i financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koji se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u račun dobiti i gubitka.

Početno priznavanje financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužničkih vrijednosnih papira koji se vode po amortiziranom trošku, obavlja se na datum ugovora (datum trgovanja).

Početno priznavanje ostale imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku obavlja se na datum namire.

Kupnja i prodaja financijskih instrumenata priznaje se u imovini Fonda na datum ugovora (trgovanja). Zaključna transakcija kupnje priznaje se u imovini prema vrsti i provedenoj klasifikaciji financijskog instrumenta uz istovremeno priznavanje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini fonda financijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje financijskog instrumenta.

Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca (inicijalna i sekundarna ponuda, ponuda ograničenom broju ulagatelja i sl.). prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca iskazuju se kao potraživanje u iznosu prihvaćene ponude, a nakon njihovog upisa na račun Društva ili pod/skrbnika u središnjem depozitoriju, odnosno u slučaju ulaganja u prenosive vrijednosne papire izdavatelja iz druge države članice ili države članice Organizacije za gospodarsku suradnju i nadzor (dalje: OECD) po primljenoj obavijesti od depozitara, priznaje se u imovini Fonda sukladno klasifikacijama financijske imovine.

Prenosivi vrijednosni papiri kod obvezujućih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Promjene nad imovinom i obvezama u poslovnim knjigama evidentiraju se na osnovu rednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza iskazuju se u imovini ili obvezama po utvrđivanju imateljevog prava.

Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti priznaju se u imovini Društva na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu (ex dividend date). Iznimno, Fond može priznati potraživanje za dividende ili udjele u dobiti u imovini na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjele dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

Naknadno mjerjenje

Nakon početnog priznavanja financijska imovina, uključujući derivative koji predstavljaju imovinu, mjeri se po fer vrijednosti, bez umanjenja za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog načina otuđenja, osim vezano za financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku , primjenom metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Nakon početnog priznavanja finansijske obveze mjere se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, osim:

- a) Finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Takve obveze, uključujući derivative koji predstavljaju obveze, mjere se po fer vrijednosti, osim derivativne obveze koja je povezana i mora biti podmirena isporukom glavničkih instrumenata koji ne kotiraju, čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, koja će se mjeriti po trošku stjecanja
- b) Finansijskih obveza koje nastaju ako prijenos finansijske imovine ne udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja ili se računovodstveno tretira primjenom pristupa nastavka kontinuiranog sudjelovanja u imovini.

Vrijednosni papiri koji kotiraju na burzama dnevno se vrednuju po tekućoj ili tržišnoj vrijednosti, a koja najbolje odražava njihovu fer vrijednost. Razlika između tržišne vrijednosti i troška ulaganja vrijednosnog papira priznaje se kao usklađenje u nerealizirane dobitke ili gubitke u račun dobiti ili gubitka za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit. Temeljem prodaje javljaju se realizirani dobici/gubici koji čine razliku između knjigovodstvene cijene kupnje utvrđene na dan prodaje i cijene po kojoj se vrijednosni papir prodaje.

Obračun kamate po dužničkim vrijednosnim papirima evidentira se odvojeno od glavnice kako bi se izbjeglo poistovjećivanje rasta cijena koja proizlazi iz obračunate kamate i rasta tržišne vrijednosti dužničkog vrijednosnog papira.

Kamate se počinju obračunavati za imovinu i povezanu obvezu nakon datuma podmirenja kada se prenose s njima povezana prava. Datum podmirenja je datum na koji se imovina isporučuje subjektu ili na koji subjekt isporučuje imovinu.

Nakon početnog priznavanja svi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku dnevno se ponovno vrednuju po amortiziranom trošku ili trošku stjecanja umanjenom za trajno smanjenje vrijednosti. Amortizacijski iznos finansijskog sredstva jest iznos po kojem je finansijsko sredstvo bilo utvrđeno na početku priznanja minus otplate glavnice, plus ili minus otpis (izravno ili putem upotrebe računa ispravka vrijednosti) radi umanjenja vrijednosti.

Dužnički vrijednosni papir može se kupiti po nominalnoj vrijednosti, odnosno po višoj ili nižoj cijeni od nominalne. Eventualni diskont ili premija na dužnički vrijednosni papir koji se vrednuje po amortiziranom trošku mora se, tijekom životnog vijeka dužničkog vrijednosnog papira, amortizirati tako da na dan dospjeća knjigovodstvena vrijednost bude jednaka nominalnoj vrijednosti na koju vrijednosni papir glasi. Diskont i premija se amortiziraju tijekom razdoblja do dospjeća i priznaju u prihode od kamata. Kamatni prihod na dužničke vrijednosne papire povećava se amortizacijom diskonta, a smanjuje amortizacijom premije. Rezultirajuća knjigovodstvena vrijednost dužničkog vrijednosnog papira predstavlja amortizirani trošak ulaganja. Dužnički vrijednosni papiri se amortiziraju primjenom metode efektivne kamatne stope. U poslovnim knjigama odvojeno se evidentira nabavna vrijednost koju čini glavnica i diskont odnosno premija, amortizacija premije ili diskonta, te pripadajuće kamate po dužničkom vrijednosnom papiru.

Nakon početnog priznavanja premija li diskont dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit amortizira se metodom efektivne kamatne stope i evidentira se u računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja

Finansijska imovina prestat će se priznavati u imovini Fonda, samo, i isključivo ako:

- a) Ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili
- b) Fond prenese finansijsku imovinu.

Fond prenosi finansijsku imovinu, samo, i isključivo ako:

- a) Prenese ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- b) Zadrži ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ali preuzeće ugovornu obvezu isplate novčanih tokova jednom ili više primatelj unutar ugovora.

Fond će ukloniti finansijsku obvezu (ili dio finansijske obveze) iz izvještaja o finansijskom položaju samo i isključivo ako je ista nestala, tj. ako je ugovorna obveza podmirena, ispravljena ili istekla.

Razmjena dužničkih instrumenata sa suštinski različitim uvjetima između postojećeg primatelja i davatelja računovodstveno će se tretirati kao nestajanje originalne finansijske obveze i priznavanje nove finansijske obveze. Slično tome, značajna izmjena uvjeta postojeće finansijske obveze ili dijela iste (koja je povezana ili nije povezana s finansijskim teškoćama dužnika) računovodstveno će se tretirati kao nestajanje originalne finansijske obveze i priznavanje nove finansijske obveze.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obveze (ili dijela finansijske obveze) nestale ili prenesene drugoj strani i plaćene naknade, uključujući svu prenesenu nenovčanu imovinu ili preuzete obveze, priznat će se u dobiti ili gubitku.

Fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanak priznavanja.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira temelji se na prosječnoj vaganoj cijeni trgovanja, cijeni zadnje ponude odnosno cijeni posljednje transakcije sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog fonda (NN 128/17, NN 114/18).

Međutim, postojanje kotirane cijene ne smatra se automatski odgovarajućom mjerom fer vrijednosti. Dodatno se prati razdoblje od zadnjeg dana transakcije, volumen transakcija kao i velike oscilacije u kotiranim cijenama.

Ako službeno odobrena cijena finansijskog instrumenta nije dostupna na burzi ili od brokera/dealeara za instrumente kojima se ne trguje na određenom tržištu, fer vrijednost instrumenta procjenjuje se primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primjenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Aktivno i neaktivno tržište

Smatra se da finansijski instrument kotira na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene neposredno i redovno raspoložive na aktivnom tržištu, od trgovaca, brokera, poslovne grupe, agencije za regulaciju cijena ili zakonodavne agencije i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovno nastale transakcije prema tržišnim uvjetima.

Kotirane tržišne cijene za određenu imovinu predstavljaju sadašnju cijenu ponude, a ako ista nije dostupna tada cijena posljednje transakcije dokazuje sadašnju fer vrijednost pod uvjetom da od razdoblja provedbe transakcije nije bilo značajnih promjena ekonomskih okolnosti niti se radilo o prisilnoj transakciji.

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu te prijavljenih OTC transakcija.

Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici Europske unije ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu.

Instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica OECD-a vrednuju se metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospijeća relevantnom do trenutka nove transakcije u mirovinskom fondu kojim upravlja isto mirovinsko društvo, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca istog izdavatelja s istim rokom dospijeća.

Prenosivi dužnički vrijednosni papiri čiji je izdavatelj Republika Hrvatska i kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na neaktivnom tržištu vrednuju primjenom zadnje cijene objavljene na službenom finansijsko-informacijskom servisu na dan za koji se vrednuje imovine i obvezе („BVAL“).

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira na neaktivnom tržištu utvrđuje se tehnikama vrednovanja, kojima je cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima za datum vrednovanja.

Procjene fer vrijednosti provode se na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu korištenjem vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće i oslanjanjem što je manje moguće na specifične interne procjene.

Dobici i gubici od naknadnog mjerena

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u dobiti ili gubitku. Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se u rezervama fer vrijednosti te prikazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku, te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Derivativni finansijski instrumenti

Derivativni finansijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovoj fer vrijednosti. Kada derivativni instrumenti imaju pozitivnu fer vrijednost priznati su u imovini, dok se u slučaju negativne fer vrijednosti iskazuju u obvezama.

Fond koristi derivativne finansijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitilo od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i ulagačkih aktivnosti. Fond ne drži niti izdaje derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe. Svi derivativi su klasificirani kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derivativni finansijski instrumenti uključuju terminske ugovore u stranoj valuti.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju transakcijske račune kod banaka.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Republici Hrvatskoj, dobit od Fonda ne podliježe oporezivanju.

Neto imovina Fonda i vrijednost udjela

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost udjela predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja udjela Fonda na isti dan.

Raspodjela rezultata Fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljanja

A) Usvajanje novih i izmijenjenih standarda i tumačenja

Sljedeći dopunjeni standardi na snazi su od 1. siječnja 2020. godine, ali nisu imali značajan utjecaj na Fond:

- Dodaci Konceptualnom okviru finansijskog izvještavanja (objavljeni 29. ožujka 2018. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).
- Definicija poslovanja – Dodaci MSFI-ju 3 (objavljeni 22. listopada 2018. i na snazi za stjecanja od početka godišnjeg izvještajnog razdoblja koje počinje na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).
- Definicija značajnosti – Dodaci MRS-u 1 i MRS-u 8 (objavljeni 31. listopada 2018. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).
- Reforma referentnih kamatnih stopa - Dodaci MSFI-ju 9, MRS-u 39 i MSFI-ju 7 (objavljeni 26. rujna 2019. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).

B) Novi standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine i koje Fond nije ranije usvojio.

Klasifikacija obveza u kratkoročne ili dugoročne - Dodaci MRS-u 1 (objavljeni 23. siječnja 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).

Prihodi prije namjeravane uporabe, Štetni ugovori - troškovi ispunjenja ugovora, Upućivanje na Konceptualni okvir - dodaci uskog područja primjene MRS-a 16, MRS-a 37 i MSFI-ja 3 i Godišnja poboljšanja MSFI-jeva za ciklus od 2018. do 2020. godine - dodaci MSFI-ju 1, MSFI-ju 9, MSFI-ju 16 i MRS-u 41 (objavljeni 14. svibnja 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2022. godine).

Od navedenih dodataka sljedeći su relevantni za poslovanje Fonda:

- Dodatkom MRS-u 16 subjektu se zabranjuje da od troškova stavke nekretnina, postrojenja i opreme oduzme prihod ostvaren od prodaje stavki proizvedenih tijekom pripreme imovine za predviđenu uporabu. Prihodi od prodaje takvih stavki, zajedno s troškovima njihove proizvodnje, sada se priznaju u dobiti ili gubitku. Za mjerjenje troškova tih stavki subjekt će primjenjivati MRS 2. Trošak neće uključivati amortizaciju imovine koja se ispituje s obzirom na to da nije spremna za predviđenu uporabu. Dodatkom MRS-u 16 također se pojašnjava činjenica da subjekt 'ispituje je li imovina u ispravnom stanju za rad' kada procjenjuje tehničku i fizičku učinkovitost imovine. Financijska učinkovitost imovine nije bitna za ovu procjenu. Imovina bi stoga mogla biti sposobljena za rad na način na koji to predviđa uprava te bi mogla biti podložna amortizaciji prije nego što dostigne razinu operativne učinkovitosti koju uprava očekuje.
- Dodatkom MRS-u 37 pojašnjava se značenje „troškova ispunjenja ugovora“. U dodatku se objašnjava da izravni troškovi ispunjenja ugovora obuhvaćaju dodatne troškove ispunjenja tog ugovora, ali objašnjena je i raspodjela ostalih troškova koji se izravno odnose na ispunjenje. U dodatku se također pojašnjava kako prije formiranja posebnog rezerviranja za štetan ugovor subjekt priznaje gubitak od umanjenja vrijednosti imovine koja je korištena za ispunjenje ugovora, a ne imovine namijenjene tom ugovoru.
- Dodatkom MSFI-ju 9 određuje se koje naknade treba podvrgnuti ispitivanju je li došlo do promjene vrijednosti od najmanje 10% kako bi se finansijska obveza prestala priznavati. Troškovi ili naknade mogu se isplatiti trećim stranama ili zajmodavcu. U skladu s navedenim dodatkom, troškovi ili naknade isplaćene trećim stranama neće biti podvrgnute ispitivanju je li došlo do promjene vrijednosti od najmanje 10%.
- Ilustrativni primjer 13 objavljen uz MSFI 16 izmijenjen je i više ne sadrži primjer plaćanja najmodavca koja se odnose na ulaganja u tuđu imovinu. Primjer je izmijenjen kako bi se uklonili potencijalni nesporazumi oko računovodstvenog iskazivanja poticaja za najam.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(B) Novi standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni (nastavak)

Reforma referentnih kamatnih stopa (IBOR-a) – 2. faza, Dodaci MSFI-ju 9, MRS-u 39, MSFI-ju 7, MSFI-ju 4 i MSFI-ju 16 (objavljeni 27. kolovoza 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine). Dodaci obuhvaćeni 2. fazom odnose se na pitanja koja proizlaze iz provedbe reformi, uključujući zamjenu jedne referentne vrijednosti alternativnom vrijednošću. Dodaci obuhvaćaju sljedeća područja koja su relevantna za poslovanje Društva:

- *Iskazivanje promjena u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova koje su nastale kao rezultat reforme IBOR-a:* Za instrumente na koje se primjenjuje mjerjenje po amortiziranom trošku, dodaci od subjekata zahtijevaju da, kao praktično rješenje, promjenu osnove za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova koja je nastala kao rezultat reforme IBOR-a iskažu ažuriranjem efektivne kamatne stope koristeći smjernice iz stavka B5.4.5 MSFI-ja 9. Na temelju navedenog, ne priznaje se neposredni dobitak ili gubitak. Ovo praktično rješenje odnosi se samo na takvu promjenu i samo u mjeri u kojoj je to potrebno kao izravna posljedica reforme IBOR-a, a nova osnova u ekonomskom smislu odgovara prethodnoj osnovi. Osiguravatelji koji primjenjuju privremeno izuzeće prema MSFI-ju 9 također moraju primijeniti isto praktično rješenje. Izmijenjen je i MSFI 16 koji od najmoprimaca sada zahtijeva da koriste slično praktično rješenje kod iskazivanja izmjena najma zbog kojih dolazi do promjene osnove za određivanje budućih plaćanja najma kao rezultat reforme IBOR-a.
- *Dodatne objave predviđene MSFI-jem 7 koje se odnose na reformu IBOR-a:* Dodaci zahtijevaju objavu: (i) načina na koji subjekt upravlja prelaskom na alternativne referentne stope, tijeka prelaska i rizika koji proizlaze iz navedenog prelaska; (ii) kvantitativnih informacija o derivativnim i nederivativnim instrumentima koje tek očekuje prelazak na navedene stope, razvrstanih prema značajnoj referentnoj kamatnoj stopi; i (iii) opisa svih promjena strategije upravljanja rizicima koje proizlaze iz reforme IBOR-a.

Osim ako u gornjem tekstu gore nije drugačije opisano, novi standardi i tumačenja ili nisu relevantni ili se ne očekuje da će značajno utjecati na finansijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

4 Računovodstvene prosudbe i procjene

Bilješka Računovodstvene procjene i prosudbe nadopunjuje bilješku o upravljanju finansijskim rizicima. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

(a) Utvrđivanje fer vrijednosti

Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer „over the counter“ derivativa ili vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima).

Utvrdjivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obveza za koje ne postoji tržišna cijena zahtjeva korištenje metoda vrednovanja koje su opisane u Bilješci 3: *Principi mjerjenja fer vrijednosti*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtjeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u Bilješci 19: *Fer vrijednost*.

(b) Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortiziranom trošku i imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u Bilješci 3: *Umanjenje vrijednosti finansijske imovine*. Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima. Uprava kontinuirano procjenjuje regulatorne zahtjeve i osigurava da Fond posluje u skladu s odgovarajućim propisima.

(d) Situacija na finansijskim tržištima

Uprava Društva za upravljanje ne može pouzdano procijeniti učinke na finansijski položaj Fonda bilo kakvog daljnog pogoršanja likvidnosti finansijskih tržišta te povećane nepostojanosti na tržištima valuta i kapitala. Uprava Društva za upravljanje smatra da poduzima sve potrebne mjere kako bi podržao održivost i rast poslovanja Fonda u trenutnim okolnostima.

S obzirom na svoju strategiju Fond je ulagao u dužničke vrijednosnice, kratkoročne depozite, vlasničke vrijednosne papire te u druge investicijske fondove, vodeći računa o ograničavanju izloženosti prema pojedinom izdavatelju. Na taj način se kreditni rizik imovine Fonda zadržava na razini koja je prihvatljiva u skladu s procjenom Uprave društva za upravljanje.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

5 Novčana sredstva

	31. prosinca 2019. ‘000 kn	31. prosinca 2020. ‘000 kn
Žiro računi kod Depozitara		
- denominirani u kunama	5.339	1.283
- denominirani u stranim valutama		
- Euro	242	1.161
- Američki dolar	9	220
- Švicarski franak	216	220
Ukupno	5.806	2.884

Uplate pristigle na račun Fonda kod Zagrebačke banke d.d. do 16 sati prenose se na transakcijski račun Fonda kod Depozitara te se konvertiraju u udjele po vrijednosti udjela na dan uplate. Uplate pristigle na prolazni račun iza 16 sati smatraju se uplatama sljedećeg dana i konvertiraju se u udjele sljedećeg radnog dana.

Uplate koje se ne mogu pripisati osobnim računima članova uključuju se u imovinu Fonda kao sredstva u prijenosu na prolaznom računu, dok je obveza za upлатu i raspored po osobnim računima članova iskazana kao obveza za sredstva u prijenosu.

6 Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti

	31. prosinca 2019. ‘000 kn	31. prosinca 2020. ‘000 kn
Finansijska imovina po fer vrijednosni kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
- dužničke vrijednosnice	40.418	40.478
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		
- vlasničke vrijednosnice	25.734	27.403
Ukupno	66.152	67.881

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

7 Ostala imovina

	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2020. '000 kn
Potraživanja s osnove dividendi	8	8
Potraživanja s osnove kupoprodaje deviza	439	0
Ukupno	447	8
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

8 Obveze prema mirovinskom društvu

	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2020. '000 kn
Obveze za naknadu za upravljanje	105	105
Obveze za ulaznu naknadu	9	3
Ukupno	114	108
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

U skladu sa Prospektom Fonda, za članove koji su ostvarili članstvo u fondu prije 1.1.2019., Društvu za upravljanje pripada naknada od uplaćenih doprinosa u iznosu od najviše 1,50% od svakog iznosa uplaćenog od strane članova do iznosa od 1.250,00 kn. Članovima koji su članstvo u Fondu ostvarili počevši sa 1.1.2019. ili kasnije ulazna naknada se ne naplaćuje. Naknada od uplaćenih doprinosa se ne naplaćuje u slučaju prelaska članova iz Fonda u drugi Fond ukoliko njime upravlja Allianz ZB d.o.o., društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

9 Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)

	2019. '000 kn	2020. '000 kn
Dužničke vrijednosnice		
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.125	1.026
- po amortiziranim trošku	264	279
Tekući računi kod Depozitara	1	0
Ukupno	1.390	1.305
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Iznos od 1.026 tisuća kuna (2019.: 1.125 tisuća kuna) uključuje 102 tisuće kuna (2019.: 170 tisuća kuna) amortizacije premija po metodi efektivne kamatne stope dužničkih vrijednosnica po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Iznos od 279 tisuća kuna uključuje 4 tisuće kuna amortizacije diskonta/premije po portfelju koji se vodi po amortiziranom trošku.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

10 Neto realizirani i nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti i tečajne razlike

2019.	Neto realizirani dobici od finansijskih instrumenata	Neto nerealizirani dobici/gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Ukupno '000 kn
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	71	3.059	49	3.179
Investicijski fondovi	96	1.089	43	1.228
Derativativni instrumenti	129	-20	0	109
	296	4.128	92	4.516
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	323	1.848	0	2.171
Ukupno	619	5.976	92	6.687
2020.	Neto realizirani dobici/gubici od finansijskih instrumenata	Neto nerealizirani dobici/gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Ukupno '000 kn
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	-101	-487	-341	-929
Investicijski fondovi	-44	463	-240	179
Derativativni instrumenti	-164	225	0	61
	-309	201	-581	-689
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	581	-1.028	0	-447
Ukupno	272	-827	-581	-1.136

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

10 Neto realizirani i nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti i tečajne razlike (nastavak)

Nerealizirani dobici i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se po neto principu u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Realizirani efekti za imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se po neto principu i prenose u račun dobiti ili gubitka uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je neto iznos dobitaka i gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se vode po amortiziranom trošku, te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

Tijekom 2020. godine Fond realizirao je 17 tisuća kuna negativnih neto tečajnih efekata od spot kupoprodaje stranih valuta (2019.: 47 tisuća kuna).

Sukladno prospektu i pravilima, Fondu je dozvoljeno ulaganje u udjele ili dionice drugih investicijskih fondova uz uvjet da naknada za upravljanje koja se naplaćuje na teret imovine tih fondova ne smije biti veća od 2% godišnje.

Fond je tijekom 2020. i 2019. ulagao u udjele OTP indeksnog fonda kojim upravlja OTP Invest d.o.o., čija naknada za upravljanje iznosi 0,85% godišnje.

11 Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom

	2019. ‘000 kn	2020. ‘000 kn
Naknada za upravljanje	1.143	1.207

Dnevno upravljanje Mirovinskim fondom obavlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Prema Statutu Fonda Društvo za upravljanje ima pravo na naknadu od ukupne imovine Fonda u iznosu od najviše 1,40 % godišnje (2019.: 1,40%) od ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja (trenutno uključuje obveze u postupku namire za kupljene vrijednosnice). Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

Naknada od ukupne imovine Fonda se obračunava kako slijedi:

	2019.	2020.
Ukupna vrijednost imovine umanjena za obveze s osnove ulaganja		
Do 10 milijuna kuna	1,45%	1,45%
Od 10 milijuna kuna do 30 milijuna kuna	1,42%	1,42%
Preko 30 milijuna kuna	1,40%	1,40%

12 Naknada Depozitaru

Zagrebačka banka d.d. je depozitna banka Fonda. Naknada depozitnoj banci se obračunava na ukupnu vrijednost imovine Fonda umanjenu za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja.

Naknada depozitnoj banci iznosi 0,03% (2019.: 0,03%).

Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

13 Naknada za izlaz

Društvo za upravljanje također ima pravo na naknadu za izlaz koja se obračunava članu prilikom izlaska iz Fonda. Ova naknada se obračunava na iznos na osobnom računu člana i odbija od ukupnog iznosa na osobnom računu člana Fonda. Naknada za izlaz naplaćuje se u svim slučajevima isplaćivanja imovine osim u slučaju povlačenja sredstava radi isplate mirovina ili radi prelaska članova u drugi fond kojim upravlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Naknada za izlaz se obračunava u iznosu od najviše 2,5% od ukupnog iznosa imovine na osobnom računu člana. Budući da se naknada direktno umanjuje od iznosa s računa člana i prebacuje Društvu za upravljanje, naknada se ne priznaje kao rashod Fonda. Tijekom 2020. godine Fond je obračunavao naknadu za izlaz u iznosu od 2,5% (2019.: 2,5%). Tijekom tekuće i prijašnjih godina Društvo za upravljanje nije obračunalo izlaznu naknadu.

14 Transakcijski troškovi

Transakcijski troškovi uključuju transakcijske troškove i troškove za kupnju i prodaju vrijednosnica klasificiranih po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka troškove namire, troškove kamate po repo ugovorima, te ostale dozvoljene troškove Fonda.

15 Pokazatelj ukupnih troškova

Pokazatelj ukupnih troškova iznosio je u 2020. godini 1,45% (2019.: 1,45%), a računa se kao omjer troškova koji se mogu plaćati iz imovine fonda i prosječne godišnje neto imovine Fonda.

16 Transakcije s udjelima

Novčani primici od članova Fonda

Uplate članova Fonda obračunavaju se u kunskoj protuvrijednosti eura po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan uplate. U skladu sa Zakonom, ova sredstva na računima članova Fonda i naknadno ostaju denominirana u kunama i njihova se vrijednost više ne mijenja u odnosu na ostale strane valute. Udjeli se stoga obračunavaju prema povjesnom kunskom iznosu.

Novčani primici s osnove državnih poticaja

Članovima Fonda odobravaju se poticajna sredstva iz državnog proračuna temeljem doprinosa prikupljenih u prethodnoj godini. Poticajna sredstva iznose 15% od uplaćenog doprinosa pojedinog člana Fonda, ali najviše do 5 tisuća kuna uplaćenih doprinosa po članu Fonda tijekom godine, i samo za članstvo u jednom dobrovoljnom mirovinskom fondu. Poticajna sredstva vode se na osobnom računu člana na način da se u svakom trenutku može utvrditi njihov iznos i ona predstavljaju osobnu imovinu člana kojom upravlja Društvo za upravljanje.

U skladu sa Zakonom, poticajna sredstva priznaju se kao imovina Fonda i povećavaju osobnu imovinu člana temeljem uplate od strane Ministarstva financija Republike Hrvatske.

17 Derivativni finansijski instrumenti i trgovanje stranim valutama

Na dan 31. prosinca 2020. godine Fond je imao sedam otvorenih forwarda (2019: pet) čija je ugovorna vrijednost iznosila 7.157 tisuća kuna (2019.: 5.237 tisuća kuna), neto vrijednost obveze 0 kuna (2019.: 25 tisuća kuna), a neto vrijednost potraživanja 225 tisuća kuna (2019.: 5 tisuća kuna).

Sukladno Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja dobrovoljnog mirovinskog fonda, dobrovoljnim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije nominalnog ili ugovorenog iznosa do iznos neto imovine Fonda te isključivo u svrhu zaštite, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti te je Fond dobio odobrenje od strane Agencije.

Fond je primarno izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u valutama euru i američkom dolaru, u koje se ulažu kunski doprinosi uplaćeni od strane članova Fonda. Sukladno tome, Fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomske zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje eure i američke dolare, s dospijećem do godinu dana.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici

Sukladno svojoj upravljačkoj strategiji, Fond drži različite finansijske instrumente. Uлагаčki portfelj Fonda uključuje dužničke i vlasničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima, plasmane kod banaka i forwarde.

Uлагаčke aktivnosti izlažu Fond različitim vrstama rizika povezanih s finansijskim instrumentima i tržišta na kojima ulaže. Najznačajnije vrste finansijskog rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Strukturu imovine i povezane rizike određuje i nadzire Društvo za upravljanje Mirovinskim Fondom kako bi se ostvarili ciljevi ulaganja.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke i uključuje valutni rizik, kamatni rizik i cjenovni rizik.

Strategija upravljanja tržišnim rizikom određena je investicijskim ciljevima Fonda. Tržišnim rizikom i cjelokupnom tržišnom pozicijom Fonda dnevno upravlja Društvo za upravljanje sukladno usvojenim politikama i procedurama.

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje adekvatne stope prinosa na dulji rok ulaganjem imovine Fonda pretežno u hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica. Društvo za upravljanje postiže navedene ciljeve ulaganjem imovine Fonda u sljedeće vrijednosne papire, uzimajući u obzir ograničenja ulaganja Agencije:

1. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj ili za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica Europske unije ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u dalnjem tekstu: OECD) te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a ili je izdavatelj javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica, odnosno kojemu pripada jedna ili više država članica OECD-a - bez ograničenja s tim da se više od 35% neto vrijednosti imovine Fonda može uložiti u dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj ili za koje jamči Republika Hrvatska, Europska banka za obnovu i razvoj, Međunarodna banka za obnovu i razvoj ili Europska investicijska banka
2. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 30% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda, uzimajući u obzir i izloženost iz točke 3.
3. prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 30% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda, uzimajući u obzir i izloženost iz točke 2.
4. prenosive vlasničke vrijednosne papire uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 40% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točaka 5. i 8.
5. udjele UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajuće fondove koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom - najviše 30% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda
6. udjele ili dionice u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionice ili poslovne udjele u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili odgovarajuće fondove koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima - najviše 5% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

7. depozite kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanima zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija - najviše 5% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda u jednu kreditnu instituciju.
8. izvedene finansijske instrumente kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedene finansijske instrumente kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) i to jedino u svrhu zaštite imovine mirovinskog fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama mirovinskog fonda i/ili smanjenja rizika ulaganja
9. novac na novčanom računu Fonda otvorenom kod kreditne institucije te na drugim računima kada je to potrebno radi realizacije ulaganja
10. drugu vrstu imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 9.

Iznimno, imovina Fonda može biti uložena u instrumente s dugoročnom perspektivom ulaganja, kojima se ne trguje na uređenim tržištima, multilateralnim trgovinskim platformama (MTP) ili organiziranim trgovinskim platformama (OTP).

Imovina Fonda može se ulagati i u druge oblike imovine koje s obzirom na sigurnost, isplativost i tržišnost odredi Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga i za te oblike ulaganja odredi ograničenja.

Kod ulaganja imovine Fonda mogu se upotrebljavati terminski ugovori, opcije i ostali izvedeni finansijski instrumenti samo radi zaštite imovine Fonda uz uvjet da ukupna izloženost ne smije biti veća od neto vrijednosti imovine Fonda.

Imovina Fonda investira se u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investičkim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi maksimizirala očekivani prihod te istovremeno minimizirala očekivani rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima Fonda na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

Priroda i opseg finansijskih instrumenata nepodmirenih na datum izvještavanja i politike upravljanja rizicima koje primjenjuje Fond, opisane su u nastavku.

(a) Valutni rizik

Fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku da bi se relativan odnos njegove funkcionalne valute i drugih stranih valuta mogao promijeniti što će imati obrnuti utjecaj na račun dobiti i gubitka i vrijednost Fonda.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje derivativa u svrhu zaštite, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. Tijekom 2020. godine, Fond je sklopio 19 deviznih forward ugovora (2019.: 17 deviznih forward ugovora) s ciljem ekonomske zaštite njegove izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz vrijednosnih papira denominiranih u valutama: euru i američkom dolaru. Fond ne koristi računovodstvo zaštite te su svi derivativi klasificirani u portfelj za trgovanje.

Da je tečaj eura na dan 31. prosinca 2020. u odnosu na kunu ojačao/oslabio 1% (2019.: 1%), uz prepostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 322 tisuće kuna (2019.: 334 tisuće kuna).

Da je tečaj američkog dolara na dan 31. prosinca 2020. u odnosu na kunu oslabio/ojačao 1% (2019.: 1%), uz prepostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo smanjenjem/povećanjem neto imovine za 93 tisuće kuna (2019.: 83 tisuće kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(a) *Valutni rizik (nastavak)*

Ukupna izloženost Fonda tečajnim fluktuacijama na dan izvještavanja je bila kako slijedi:

	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2019. %	31. prosinca 2020. '000 kn	31. prosinca 2020. %
Imovina				
Euro	37.435	42,46	37.337	41,85
Američki dolar	9.887	11,21	11.173	12,52
Švicarski franak	595	0,67	587	0,66
Ukupno strane valute	47.917	54,34	49.097	55,03
Kuna	41.290	46,82	40.239	45,10
Ukupno imovina	89.207	101,16	89.336	100,13
Obveze				
Američki dolar	-441	-0,50	0	0,00
Ukupno strane valute	-441	-0,50	0	0,00
Kuna	-582	-0,66	-112	-0,13
Ukupno obveze	-1.023	-1,16	-112	-0,13
Neto imovina članova Fonda	88.184	100,00	89.224	100,00
	=====	=====	=====	=====

Izloženost imovine Fonda prema euru i američkom dolaru zaštićena je forward ugovorom nominalne vrijednosti prikazane u nastavku:

	31. prosinca 2019. Nominalna vrijednost '000 kn	31. prosinca 2020. Nominalna vrijednost '000 kn
Euro	4.043	5.111
Američki dolar	1.194	2.046
	5.237	7.157
	=====	=====

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u termske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio cijelokupni portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Termski ugovor u stranoj valuti je ugovor o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Termski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Termski ugovori rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti termskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove termskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

(b) Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. Zbog toga je izloženost Fonda riziku da finansijska kamatonosna imovina i finansijske kamatonosne obveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različito vrijeme i u različitom iznosu, niska. Fond nema kamatonosnih obveza.

Kako bi Fond bio primjeren izložen riziku promjene kamatnih stopa prati se duracija dužničkog dijela portfelja.

Na dan 31. prosinca 2020. duracija cijelog portfelja dužničkih vrijednosnih papira iznosi 4,81 (2019.: 5,21). Navedeno znači, da su kamatne stope bile za 1 postotni bod veće/manje (2019.: 1 postotni bod veće/manje), vrijednost imovine bila bi 2.471 tisuću kuna manja/veća (2019.: 2.669 tisuća kuna), kao posljedica smanjenja/povećanja fer vrijednosti dužničkih vrijednosnica.

Do danas, Fond nije smatrao potrebnim ulaziti u aktivnosti zaštite u pogledu kamatnog rizika.

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	%	%
Efektivne kamatne stope		
Novčana sredstva	0,01	0,00
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0,75	0,53
Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku	2,61	2,61

(c) Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena, bilo da su iste uzrokovane faktorima specifičnim za određeno ulaganje, njegovog izdavatelja ili faktore koji utječu na sve instrumente kojima se trguje na tržištu. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz trgovanja vlasničkim vrijednosnim papirima.

Sukladno regulativi Agencije, Fondu dozvoljeno je ulaganje u vlasničke vrijednosnice, koje kotiraju na službenim burzama, te one izvan službene kotacije na burzi u Republici Hrvatskoj ukoliko zadovoljavaju uvjete koje je propisala Agencija. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima vezanih uz indekse kada ovi fondovi ulažu u vlasničke vrijednosnice.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica (nastavak)

Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima. Da su se burzovni indeksi na dan 31. prosinca 2020. godine povećali/smanjili za 10% (2019.: 10%), a da su sve ostale varijable ostale konstantne, navedeno bi povećalo/smanjilo neto imovinu Fonda za 3.487 tisuća kuna (2019.: 3.174 tisuće kuna).

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Neispunjavanje obveza od strane stranke prema Fondu ugrozilo bi likvidnost i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u Izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga strana unutar instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovaju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje sa strankama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2020. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva, derivativni finansijski instrument, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja.

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno. Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

	Rejting	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2019. %	31. prosinca 2020. '000 kn	31. prosinca 2020. %
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	<i>BBB-</i>	5.806	6,51	0	0,00
	<i>Bez rejtinga</i>	0	0,00	2.884	3,23
Dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca	<i>AA+</i>	848	0,95	884	0,99
	<i>BBB-</i>	46.327	51,93	46.719	52,29
	<i>BB+</i>	3.113	3,49	2.850	3,19
	<i>B+</i>	917	1,03	0	0,00
	<i>B-</i>	0	0,00	891	1,00
Derativivna finansijska imovina	<i>BBB-</i>	4	0,00	0	0,00
	<i>Bez rejtinga</i>	1	0,00	225	0,25
Ostala potraživanja	<i>A</i>	0	0,00	2	0,00
	<i>BBB</i>	1	0,00	0	0,00
	<i>Bez rejtinga</i>	446	0,50	6	0,01
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		57.463	64,41	54.461	60,96
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		31.744	35,59	34.875	39,04
Ukupno imovina		89.207	100,00	89.336	100,00

Na datum izvještavanja Fond nema finansijsku imovinu kojoj je vrijednost umanjena.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Financijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da komitenti u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze:

	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2019. %	31. prosinca 2020. '000 kn	31. prosinca 2020. %
Instrumenti s kreditnim rizikom				
<i>Dužnički instrumenti po fer vrjednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
- Ministerstvo financija Republike Hrvatske	35.540	39,83	35.853	40,13
- Vlada Sjedinjenih Američkih Država	848	0,95	884	0,99
- Komunalne usluge, domaći izdavatelji	4.030	4,52	3.741	4,19
<i>Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku</i>				
- Ministerstvo financija Republike Hrvatske	10.787	12,09	10.866	12,16
<i>Derivativna financijska imovina</i>	5	0,01	225	0,25
<i>Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija</i>	5.806	6,51	2.884	3,23
<i>Ostala potraživanja</i>	447	0,50	8	0,01
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	57.463	64,41	54.461	60,96
<i>Ostali instrumenti koji nisu izloženi kreditnom riziku</i>				
	31.744	35,59	34.875	39,04
Ukupno imovina	89.207	100,00	89.336	100,00

Na dan 31. prosinca 2020. nije bilo financijske imovine u zalogu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska članova iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje Fondom smatra da ovaj rizik nije značajan s obzirom da dosadašnje iskustvo u upravljanju Fondom.

Rizik likvidnosti nastaje tijekom općeg financiranja aktivnosti Fonda i upravljanja njegovim pozicijama. Ono uključuje rizik nemogućnosti financiranja imovine prema odgovarajućim dospijećima i cijenama kao i rizik nemogućnosti prodaje imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Finansijski instrumenti Fonda uglavnom uključuju dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske i vlasničke vrijednosnice. U trenutnim tržišnim uvjetima, te vrijednosnice moguće je lako prodati ili sklopiti ugovor o reotkupu vrijednosnica za potrebe zadovoljavanja likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava i Funkcija upravljanja rizicima prate likvidnu poziciju Fonda na dnevnoj bazi.

Sve obveze na dan 31. prosinca 2020. u iznosu od 112 tisuća kuna (2019.: 1.023 tisuće kuna) dospijevaju kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	'000 kn	'000 kn
do 1 mjeseca	998	112
od 1 do 3 mjeseca	0	0
od 3 do 12 mjeseci	25	0
Ukupno	1.023	112

Imovina članova u iznosu od 89.224 tisuće kuna (2019.: 88.184 tisuće kuna) nema ugovorenog dospijeće.

Ročnost finansijske i ostale imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za svu imovinu osim finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koja je prikazana kao kratkotrajna bez obzira na rokove dospijeća, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2020.
	'000 kn	'000 kn
Kratkotrajna imovina	38.696	38.624
Dugotrajna imovina	50.511	50.712
Ukupno	89.207	89.336

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za zajmove i potraživanja, finansijsku imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijska ulaganja koja vodi po amortiziranom trošku te za novčana sredstva i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2019. ‘000 kn	31. prosinca 2020. ‘000 kn
Do 1 mjeseca	38.475	38.276
Od 1 do 3 mjeseca	105	201
Od 3 do 12 mjeseci	116	147
Preko godine dana	50.511	50.712
Ukupno	89.207	89.336

Otkupivi udjeli

Svi otkupivi udjeli u potpunosti su plaćeni. U neto imovinu Fonda spadaju navedeni otkupivi udjeli bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni uvjeti svaki udjel ima pravo prijenosa na društvo za mirovinsko osiguranje u roku od 3 radna dana od dana otkupa po cijeni neto imovine po jedinici na datum otkupa. Relevantna kretanja u neto imovini iskazana su u "Izvještaju o promjenama u neto imovini fonda". U skladu s ciljevima iznesenima u Bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Fond nastoji uključiti primljene doprinose u odgovarajuća ulaganja pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti kako bi se ostvario otkup i povećavajući likvidnost kratkoročnim kreditima ili prodajom kotiranih vrijednosnica ako je potrebno.

Neto imovina Fonda po jedinici iznosi 262,9223 kuna (2019.: 264,5451 kuna) na dan izvještavanja.

Na temelju povijesnih razina aktivnosti, Fond u prosjeku ima dnevne odljeve povezane s otkupom udjela u iznosu od 18 tisuća kuna (2019.: 6 tisuća kuna).

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost

Većina finansijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući novčana sredstva, potraživanja u postupku namire, obveze u postupku namire, ostale obveze i obračunate troškove, knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospijeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Fond uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta. Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerjenja fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerjenja fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze koji se mjere po fer vrijednosti na dan bilance:

31. prosinca 2019. godine	Razina 1	Razina 2	Razina 3	'000 kn Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlasničke vrijednosnice	22.785	1.776	1.173	25.734
-Investicijski fondovi	6.010	0	0	6.010
-Forward ugovori	0	5	0	5
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Dužničke vrijednosnice	20.125	20.293	0	40.418
Ukupno imovina	48.920	22.074	1.173	72.167
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Forward ugovori	0	25	0	25
Ukupno obveze	0	25	0	25

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost (nastavak)

31. prosinca 2020. godine	Razina 1	Razina 2	Razina 3	‘000 kn Ukupno
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlasničke vrijednosnice	23.192	2.651	1.561	27.404
-Investicijski fondovi	7.471	0	0	7.471
-Forward ugovori	0	225	0	225
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Dužničke vrijednosnice	16.604	23.874	0	40.478
Ukupno imovina	47.267	26.750	1.561	75.578

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovackim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i vlasničkih instrumenata koja su klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2.

Vrijednost finansijskih instrumenata iskazanih u razini 1 u iznosu od 8.055 tisuća kuna (2019.: 5.641 tisuću kuna) tijekom godine su bile uključene u razinu 2.

Vrijednost finansijskih instrumenata iskazanih u razini 1 u iznosu od 1.095 tisuća kuna (2019.: 971 tisuću kuna) tijekom godine bile uključene u razinu 3.

Vrijednost finansijskih instrumenata iskazanih u razini 2 u iznosu od 24.393 tisuće kuna (2019.: 7.989 tisuća kuna) tijekom godine bile uključene u razinu 1.

Vrijednost finansijskih instrumenata iskazanih u razini 2 u iznosu od 983 tisuće kuna (2019.: 595 tisuća kuna) tijekom godine bile uključene u razinu 3.

Vrijednost finansijskih instrumenata iskazanih u razini 3 u iznosu od 423 tisuće kuna (2019.: 465 tisuća kuna) tijekom godine bile uključene u razinu 1.

Vrijednost finansijskih instrumenata iskazanih u razini 3 u iznosu od 854 tisuće kuna (2019.: 938 tisuća kuna) tijekom godine bile uključene u razinu 2.

Ulazni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost (nastavak)

Ulazni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerjenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerena. Međutim, cilj mjerena fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerena iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda relativnih vrijednosti (multiple)
- Nedavne transakcije s istom ili sličnom imovinom
- Metoda diskontiranja novčanih tokova (DCF)
- Metoda izračunavanja likvidacijske vrijednosti kompanije, odnosno metoda izračunavanja knjigovodstvene vrijednosti kompanije
- Procjena vrijednosti kompanije bazirana na pokazateljima specifičnima industriji u kojoj kompanija djeluje
- Metoda amortiziranog troška primjenom efektivne kamatne stope

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Tablica u nastavku prikazuje ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta i učinak promjene jedne ili više takvih pretpostavki u pozadini tehnika procjene usvojenih na temelju razumnih mogućih alternativnih pretpostavki.

31. prosinac 2019.

Investicija	Fer vrijednost u 000 kn	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednosti u 000 kn
ACI d.d., dionica, u kunama	465	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-36 / +48
Meritus ulaganja d.d., dionica, u kunama	193	Metoda diskontiranja novčanih tokova, relativnih vrijednosti	Diskontna stopa	+/- 10%	-23 / +30
The Garden Brewery d.d., dionica, u kunama	235	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-35 / +46
Mercator poslovni sistemi, dionica, u EUR	280	Metoda diskontiranja novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-156 /+202

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost (nastavak)

31. prosinac 2020.

Investicija	Fer vrijednost u 000 kn	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednost i u 000 kn
ACI d.d., dionica, u kunama	422	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-38 / +50
Meritus ulaganja d.d., dionica, u kunama	246	Metoda diskontiranja novčanih tokova, relativnih vrijednosti i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-29 / +38
The Garden Brewery d.d., dionica, u kunama	227	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-41 / +53
Mercator poslovni sistemi, dionica, u EUR	234	Metoda diskontiranja novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-167 / +220
Ilirija d.d., dionica, u kunama	1	Metoda diskontiranja novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-0 / +0
M7 Primo d.d., dionica, u kunama	431	Metoda diskontiranja novčanih tokova	Diskontna stopa	+/- 10%	-46 / +56

Sljedeća tablica prikazuje uskladu između početnih i završnih stanja za mjerjenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno '000 kn
Stanje na 1. siječnja 2019.	1.503
Neto gubici priznati u računu dobiti i gubitka	154
Neto dobici kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0
Kupnje/ Prodaje	729
Prijenos u/iz razine 3	-1.213
 Stanje na 31. prosinca 2019.	1.173
 Neto dobici priznati u računu dobiti i gubitka	-34
Neto dobici kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0
Kupnje/ Prodaje	421
Prijenos u/iz razine 3	1
 Stanje na 31. prosinca 2020.	1.561

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

20 Transakcije s povezanim osobama

U skladu sa Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima, povezana osoba u odnosu na Društvo i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva su vlasnici Društva, članovi Uprave i Nadzornog odbora Društva i njihovi bračni i izvanbračni drug(ovi), životni partner(i) ili srodnik/srodnici do uključujući drugog stupnja u ravnoj lozi, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva te Depozitar.

Fondom upravlja Društvo za upravljanje koje je u vlasništvu Allianz New Europe Holding GmbH osiguravajućeg društva registriranog u Austriji i Zagrebačke banke d.d. Zagreb, banke registrirane u Hrvatskoj. Krajnji vlasnik i krajnje kontrolno društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka. Sve članice i podružnice Allianz Grupe i Unicredit Grupe su povezane osobe s Fondom.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s Društvom za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	2019. '000 kn	2020. '000 kn
Obveze		
Obveze prema Društvu za upravljanje (Bilješka 8)	114	108
Rashodi		
Rashodi s osnove naknade za upravljanje (Bilješka 11)	-1.143	-1.207

Fond tijekom ovog i usporednog izvještajnog razdoblja nije ulagao u prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca izdane od strane povezanih osoba, kao niti u udjele u investicijskim fondovima pod upravljanjem povezane osobe mirovinskog fonda.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s vlasnicima Društva za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	2019. '000 kn	2020. '000 kn
Imovina		
Novčana sredstva	5.806	2.884
Potraživanja po forward ugovoru	4	7
Obveze		
Obveze prema Depozitaru	5	3
Prihodi		
Realizirani dobici od derivativnih instrumenata	68	5
Nerealizirani dobici od derivativnih instrumenata	4	7
Realizirani dobici od prodaje financijskih instrumenata	144	335
Ostale pozitivne tečajne razlike	316	203
Prihodi po osnovu kamata	2	0
Rashodi		
Ostale negativne tečajne razlike	-266	-193
Realizirani gubici od prodaje financijskih instrumenata	-15	-12
Realizirani gubici od derivativnih instrumenata	0	-63
Transakcijski troškovi	-13	-13
Naknada Depozitaru	-24	-26

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

20 Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

Stanja potraživanja i obveza te poslovnih transakcija s ostalim povezanim osobama (članicama Allianz Grupe i UniCredit Grupe) za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	u '000 kn 2019.	u '000 kn 2020.
Rashodi		
Ostale negativne tečajne razlike	22	0
Prihodi		
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	-2	0